

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 22 stycznia 1937 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Sprawiedliwości, Komunikacji oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o granicach Państwa.

Na podstawie art. 6, 7 i 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. o granicach Państwa (Dz. U. R. P. z 1937 r. Nr 11, poz. 83) zarządzam co następuje:

Rozdział I.

Nabywanie nieruchomości w pasie granicznym.

§ 1. (1) Obywatele polscy i polskie osoby prawne mogą nabywać nieruchomości w pasie granicznym po uzyskaniu zezwolenia wojewody właściwego ze względu na położenie nieruchomości. Zezwolenie nie jest wymagane, jeśli zachodzi przypadek spadkobrania z ustawy.

(2) Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, wymagane jest również do zawarcia lub przedłużenia umowy o dzierżawę, użytkowanie lub zarząd nieruchomości w pasie granicznym.

§ 2. (1) W razie nabycia nieruchomości w drodze spadkobrania, jeśli nabywca nie jest jednocześnie powołany do spadku z ustawy, a prag-

nie zatrzymać własność tej nieruchomości, powinien wnieść prośbę o udzielenie zezwolenia w terminie dwunastomiesięcznym, licząc od dnia otwarcia spadku.

(2) W razie niewniesienia prośby w terminie, jak również w razie otrzymania decyzji odmownej, nieruchomość winna być sprzedana osobie uprawnionej do jej nabycia w ciągu następnych dwunastu miesięcy. Niewykonanie tego obowiązku pociągnie za sobą przymusową sprzedaż nieruchomości.

(3) Do przymusowej sprzedaży nieruchomości stosuje się odpowiednio przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 września 1935 roku o przymusowej sprzedaży nieruchomości w pasie granicznym (Dz. U. R. P. Nr 68, poz. 429) z tym, że decyzje zastrzeżone w tym rozporządzeniu Ministrowi Spraw Wewnętrznych wydaje wojewoda właściwy ze względu na położenie nieruchomości.

(4) W wypadkach zasługujących na specjalne uwzględnienie wojewoda władny jest odstąpić od zarządzenia przymusowej sprzedaży nieruchomości.

Rozdział II.

Dowody tożsamości.

§ 3. Każdy, kto zamieszkuje albo przebywa czasowo w strefie nadgranicznej, obowiązany jest posiadać dowód osobisty, wystawiony w sposób i według wzoru, przewidzianych w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 listopada 1928 r. o dowodach osobistych (Dz. U. R. P. Nr 100, poz. 898).

§ 4. Od obowiązku posiadania dowodów osobistych, o których mowa w § 3, zwolnieni są:

1) zaopatrzeni we właściwe ważne legitymacje funkcjonariusze państwowi i samorządowi, żołnierze w służbie czynnej oraz pozostający w służbie państwowej pracownicy kontraktowi, jak również członkowie ich rodzin;

2) cudzoziemcy pozostający w służbie dyplomatycznej lub konsularnej i członkowie ich rodzin, posiadający legitymacje wydane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych;

3) cudzoziemcy posiadający ważny dowód osobisty (paszport), wydany przez władze obcego państwa lub przez władze polskie;

4) obywatele polscy, posiadający ważny co do terminu paszport zagraniczny;

5) osoby, niezamieszkałe w strefie nadgranicznej, posiadające ważne co do terminu dokumenty, zastępujące paszport (przepustki graniczne), jeśli dokumenty te zaopatrzone są w fotografii posiadacza — jednakże tylko, o ile chodzi o odbycie drogi, wiodącej bezpośrednio do lub od granicznego punktu przejściowego, o zatrzymanie się na granicznym punkcie przejściowym w związku z kontrolą graniczną lub o zatrzymanie się w innej miejscowości lub obszarze wymienionych w dokumencie;

6) nieletni do ukończenia lat 13.

Rozdział III.

Zamieszkanie i pobyt w strefie nadgranicznej.

§ 5. (1) Osoby pragnące zamieszkać w jednej z miejscowości w strefie nadgranicznej, powinny uzyskać na to zezwolenie od powiatowej władzy administracji ogólnej, właściwej ze względu na miejscowość, w której zamierzają zamieszkać.

(2) Przepis ust. (1) stosuje się również do osób posiadających zezwolenie na pobyt w strefie nadgranicznej, o którym mowa w § 7, jeśli pragną w niej zamieszkać.

§ 6. Do rejestru mieszkańców w gminach położonych na obszarze strefy nadgranicznej mogą być zapisane tylko osoby, posiadające zezwolenia przewidziane w § 5.

§ 7. (1) Wojewodowie władni są uzależniać pobyt w strefie nadgranicznej osób stale

tam niezamieszkałych od uprzedniego otrzymania specjalnego zezwolenia z tym, że:

1) zezwolenie na czasowy pobyt może wydać, w przypadkach uzasadnionej potrzeby, powiatowa władza administracji ogólnej, właściwa ze względu na miejsce zamieszkania proszącego, bądź też po uprzednim porozumieniu się z tą władzą, powiatowa władza administracji ogólnej właściwa dla danego odcinka strefy nadgranicznej;

2) zezwolenia wydawane są na czas potrzebny do osiągnięcia celu pobytu w strefie nadgranicznej i w razie uzasadnionej potrzeby mogą być przedłużane jedynie przez powiatową władzę administracji ogólnej, właściwą dla danego odcinka strefy nadgranicznej;

3) zezwolenia uprawniają posiadaczy do przebywania wyłącznie w tych miejscowościach strefy nadgranicznej, które są wyszczególnione w zezwoleniu;

4) osoby zamieszkałe w gminach, graniczących bezpośrednio z gminami położonymi w strefie nadgranicznej mogą w przypadkach uzasadnionej potrzeby otrzymywać okresowe zezwolenia na prawo udawania się na teren strefy nadgranicznej, w celach ściśle określonych i wyłącznie do miejscowości wymienionych w zezwoleniu;

5) powiatowa władza administracji ogólnej powiatu granicznego może w każdym czasie wzbronić osobie przebywającej czasowo na podstawie zezwolenia w strefie nadgranicznej dalszego pobytu, jeżeli ze względów bezpieczeństwa lub ochrony granic uzna to za konieczne; osoba, której wzbroniono dalszego pobytu czasowego, winna opuścić strefę nadgraniczną w ciągu 24 godzin.

(2) Ograniczenia pobytu, o których mowa w poprzednim ustępie, mogą być w drodze rozporządzeń wprowadzane na czas przejściowy dla całego terenu strefy nadgranicznej w województwie lub dla pewnych jej odcinków.

§ 8. (1) Przepisy §§ 5 i 6 nie dotyczą, a przepisy § 7 nie mogą być stosowane do:

1) obywateli polskich, zamieszkałych przynajmniej od 6 miesięcy przed dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego w miejscowościach leżących w strefie nadgranicznej, ale tylko odnośnie strefy nadgranicznej powiatu, na obszarze którego znajduje się ich miejsce zamieszkania, oraz tych gmin powiatów sąsiednich, które bezpośrednio graniczą z danym powiatem;

2) obywateli polskich, posiadających w strefie nadgranicznej majątek nieruchomości, a nie zamieszkałych w nim, ale tylko odnośnie strefy nadgranicznej, powiatu, na obszarze którego znajduje się ich majątek nieruchomości, oraz tych gmin powiatów sąsiednich, które bezpośrednio graniczą z danym powiatem;

3) członków rodzin osób, wymienionych w pkt 1) i 2) paragrafu niniejszego, żyjących z nimi we wspólnym gospodarstwie domowym, jeśli

chodzi o przebywanie na obszarach wymienionych w tych punktach;

4) zaopatrzonych we właściwe ważne legitymacje funkcjonariuszów państwowych i samorządowych, żołnierzy w służbie czynnej oraz pozostających w służbie państwowej pracowników kontraktowych, a przebywających w strefie nadgranicznej w związku z pełnieniem swych obowiązków służbowych, oraz osób urzędowo im towarzyszących. Osoby, o których mowa w punkcie niniejszym, powinny być zaopatrzone bądź we właściwe delegacje, bądź też w zaświadczenia władz państwowych, stwierdzające konieczność przebywania w określonych miejscowościach lub na obszarach strefy nadgranicznej;

5) członków rodzin funkcjonariuszów państwowych, żołnierzy w służbie czynnej oraz pozostających w służbie państwowej pracowników kontraktowych, zamieszkałych w strefie nadgranicznej, o ile żyją z nimi we wspólnym gospodarstwie domowym;

6) cudzoziemców, korzystających z prawa zakrajowości oraz konsulów zawodowych, przydzielanych im urzędników zawodowych, jak również członków ich rodzin, posiadających legitymacje wydane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych, jeśli są obywatelami państwa wysyłającego, — odnośnie strefy nadgranicznej znajdującej się w obrębie ich okręgu konsularnego.

(2) Przepisy § 7 nie mogą być stosowane ponadto do osób zaopatrzonych w odpowiednie, ważne co do terminu, dokumenty podróży (paszporty, przepustki graniczne), o ile chodzi o odbycie drogi wiodącej bezpośrednio do granicznego punktu przejściowego oraz łączącej graniczny punkt przejściowy z przejściem na linii granicznej przy wyjeździe, lub drogi od granicznego punktu przejściowego przy wjeździe do kraju, następnie, o ile chodzi o zatrzymanie się na granicznych punktach przejściowych w związku z kontrolą graniczną i wreszcie o ile chodzi o czasowy pobyt w miejscowości, wymienionej w dokumencie podróży (paszporcie lub przepustce granicznej), a leżącej w strefie nadgranicznej.

§ 9. Wojewodowie w razie wydania rozporządzeń, przewidzianych w § 7, powinni zarządzić zaopatrzenie dowodów osobistych osób, wymienionych w pkt 1), 2), 3), 5) § 8 w zaświadczenia, stwierdzające prawo przebywania tych osób na określonych terenach strefy nadgranicznej bez specjalnych zezwoleń.

Rozdział IV.

Meldunki i ruch nocny w strefie nadgranicznej.

§ 10. (1) Kto przybywa do jakiegokolwiek miejscowości, położonej na określonym w try-

bie § 17 obszarze strefy nadgranicznej, powinien być zameldowany we właściwym urzędzie gminnym przed upływem 24 godzin od chwili przybycia do strefy nadgranicznej, bez względu na czas, przez który zamierza przebywać.

(2) Jeżeli zarząd gminy nie znajduje się na miejscu, wówczas zameldowanie winno być przyjęte przez miejscowy organ gminy (sołtysa).

(3) Przy zameldowaniu należy przedstawić zezwolenie na przebywanie w strefie nadgranicznej, jeśli posiadanie takiego zezwolenia obowiązuje na danym odcinku strefy.

(4) Przepis ust. (1) nie ma zastosowania do funkcjonariuszów państwowych i samorządowych, żołnierzy w służbie czynnej, oraz pozostających w służbie państwowej pracowników kontraktowych, jeśli przybywają do strefy nadgranicznej w związku z pełnieniem swych obowiązków służbowych, jak również do osób, wymienionych w § 4 pkt 2).

(5) O dokonaniu obowiązku zameldowania gmina (sołtys) obowiązana jest każdorazowo wydać poświadczenie.

(6) O każdej osobie zameldowanej gmina (sołtys) obowiązana jest przed upływem 48 godzin od zameldowania zawiadomić najbliższy organ Policji Państwowej lub ochrony granic.

§ 11. (1) Dokonanie czynności meldunkowych ciąży na właścicielach lub dzierżawcach domów albo na innych osobach, wymienionych w art. 7, 8 i 10 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o ewidencji i kontroli ruchu ludności (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 309) w brzmieniu ustawy z dnia 15 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 390).

(2) Jeśli przybywający do strefy nadgranicznej utrudnia lub uniemożliwia osobom, wymienionym w ust. (1), spełnienie ciążących na nich obowiązków meldunkowych, wówczas obowiązane są one niezwłocznie zawiadomić o tym gminę lub sołtysa, o ile urząd gminny nie znajduje się na miejscu.

(3) W przypadku otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. (2), gmina (sołtys) obowiązana jest bezzwłocznie doprowadzić uchylającego się od zameldowania do najbliższego organu Policji Państwowej lub ochrony granic.

§ 12. Na każde żądanie władz administracji ogólnej, organów Policji Państwowej lub ochrony granic oraz urzędów i organów gminnych osoby zamieszkałe lub przebywające w strefie nadgranicznej obowiązane są okazać swój dowód osobisty lub dowód, o którym mowa w § 4, jak również poświadczenie o zameldowaniu oraz zezwolenie na prawo przebywania w strefie nadgranicznej, jeśli posiadanie takiego zezwolenia obowiązuje na danym odcinku strefy.

§ 13. (1) Ruch nocny na określonych w trybie § 17 obszarach strefy nadgranicznej, poza obrębem osiedli oraz zabudowań gospodarskich i stacji kolejowych, — bez specjalnego zezwolenia jest zakazany.

(2) Przepis ust. (1) nie dotyczy ruchu pociągów na polskich kolejach państwowych oraz ruchu autobusów koncesjonowanych przedsiębiorstw przewozowych o stałym rozkładzie jazdy.

(3) Powiatowe władze administracji ogólnej wyznaczają w poszczególnych osiedlach granice, w obrębie których ruch nocny nie podlega ograniczeniom. Odnośnie gospodarstw odosobnionych lub mniejszych skupień budynków mieszkalnych, co do których nie zostały wyznaczone granice swobodnego ruchu nocnego — ruch ten dozwolony jest w obrębie 100 m od budynku mieszkalnego.

(4) W nagłych wypadkach, gdy wszelka zwłoka grozi niebezpieczeństwem życia lub spowodować może znaczną szkodę moralną bądź materialną (np. wezwanie lekarza, duchownego, wezwanie lub udzielenie pomocy w razie klęski żywiołowej), osoba nie posiadająca właściwego zezwolenia może korzystać z dróg do ruchu dopuszczonych, pod warunkiem wskazania celu swej podróży i jej przyczyn na każde żądanie organów ochrony granicy lub Policji Państwowej.

§ 14. (1) Zezwolenia na prawo przebywania poza obrębem osiedli w porze nocnej na terenie strefy nadgranicznej wydaje powiatowa władza administracji ogólnej, właściwa dla danego odcinka strefy nadgranicznej.

(2) Zezwolenia mogą być jednorazowe i stałe.

(3) Termin ważności zezwoleń stałych nie może być dłuższy nad jeden rok.

(4) Zezwolenia stałe mogą być w każdej chwili cofnięte, jeśli władza wystawiająca je uzna to za wskazane ze względów bezpieczeństwa lub ochrony granic.

§ 15. Przepisy §§ 13 i 14 nie dotyczą zaopatrzonych we właściwe ważne legitymacje urzędowe funkcjonariuszów państwowych i samorządowych, żołnierzy w służbie czynnej oraz pozostających w służbie państwowej pracowników kontraktowych, a przebywających w strefie nadgranicznej w celach służbowych, wymagających przebywania poza obrębem osiedli w porze nocnej, co powinno być stwierdzone w delegacji lub zaświadczeniu, o których mowa w pkt 4) § 8. Osoby te jednak powinny zawiadomić najbliższy organ ochrony granicy o miejscach pobytu w porze nocnej.

§ 16. Za porę nocną w rozumieniu rozporządzenia niniejszego należy uważać czas od zachodu do wschodu słońca.

§ 17. Obszary strefy nadgranicznej, na których ze względu na bezpieczeństwo lub

ochronę granicy mają obowiązywać przepisy §§ 10, 13, 14, określać będą wojewodowie w drodze rozporządzeń.

Rozdział V.

Korzystanie z dróg.

§ 18. (1) Jeżeli względy bezpieczeństwa lub ochrony granic będą tego wymagały, korzystanie z poszczególnych dróg wodnych lub lądowych, przebiegających teren strefy nadgranicznej, lub też korzystanie z pewnych odcinków tych dróg — może być przez właściwych wojewodów uzależnione od specjalnego zezwolenia powiatowej władzy administracji ogólnej.

(2) Zezwolenia, o których mowa w ustępie poprzednim, mogą zawierać warunki korzystania z tych dróg.

§ 19. (1) Ruch osobowy w pasie drogi granicznej (art. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. o granicach Państwa) jest zakazany.

(2) Zakaz ten nie dotyczy dróg przecinających pas drogi granicznej i wiodących bezpośrednio do przejść na linii granicznej.

(3) Właściciele i użytkownicy gruntów leżących w pasie drogi granicznej, oraz członkowie ich rodzin, żyjący z nimi we wspólnym gospodarstwie domowym i pracownicy stale u nich zatrudnieni mogą przebywać w pasie drogi granicznej w czasie od wschodu do zachodu słońca w celach gospodarskich lub zawodowych.

(4) Powiatowa władza administracji ogólnej władna jest zarządzić zaopatrzenie dowodów osobistych tych osób w zaświadczenia stwierdzające uprawnienie, o którym mowa w ust. (3).

§ 20. Ograniczenia przewidziane w § 19 nie dotyczą:

1) osób wymienionych w pkt 4) § 8, o ile przebywają w pasie drogi granicznej w interesie służbowym na zasadzie właściwych delegacji lub zaświadczeń,

2) osób uprawnionych do żeglugi, rybołówstwa i użytkowania wód granicznych, a posiadających odpowiednie zezwolenie w powiatowej władzy administracji ogólnej (§ 26).

Rozdział VI.

Używanie broni palnej i materiałów wybuchowych.

§ 21. (1) Strzelanie z broni palnej w strefie nadgranicznej jest zakazane.

(2) Zakaz ten nie dotyczy używania broni palnej:

- a) w celach służbowych,
- b) w celach szkolnych lub sportowych na strzelnicach,
- c) w czasie polowań, z uwzględnieniem przepisów § 22.

§ 22. (1) Polowania w strefie nadgranicznej bez specjalnego zezwolenia powiatowej władzy administracji ogólnej są zakazane.

(2) Zezwolenia mogą być jednorazowe i okresowe.

(3) Osoby posiadające zezwolenia okresowe winny każdorazowo o zamiarze urządzenia polowania zawiadomić przynajmniej na 12 godzin naprzód najbliższy organ ochrony granicy.

(4) Zezwolenia, o których mowa w paragrafie niniejszym, nie uprawniają do polowania na terenie bliższym niż 200 m od granicy.

§ 23. Używanie materiałów wybuchowych dla celów gospodarczych w strefie nadgranicznej, niezależnie od innych ograniczeń wynikających z właściwych przepisów — dozwolone jest tylko po uprzednim zawiadomieniu przynajmniej na 24 godzin naprzód właściwego organu ochrony granicy.

Rozdział VII.

Posiadanie aparatów fotograficznych oraz urządzeń i środków, dających możliwość porozumiewania się na odległość.

§ 24. (1) Posiadanie wszelkiego rodzaju aparatów fotograficznych oraz dokonywanie zdjęć fotograficznych i filmowych na terenie strefy nadgranicznej, bez specjalnego zezwolenia powiatowej władzy administracji ogólnej, jest zakazane.

(2) Zakaz posiadania aparatów fotograficznych bez zezwolenia nie dotyczy osób przejeżdżających bez zatrzymywania się przez teren strefy nadgranicznej.

(3) Wojewodowie określają warunki, na jakich dopuszczalne jest na terenie strefy nadgranicznej fotografowanie, filmowanie oraz przenoszenie (przewożenie) aparatów fotograficznych.

§ 25. (1) Posiadanie w strefie nadgranicznej wszelkiego rodzaju aparatów, urządzeń i innych środków dających możliwość porozumiewania się na odległość (np. telefon, telegraf, radio itp.) z wyjątkiem aparatów radiofonicznych odbiorczych, wymaga specjalnego zezwolenia powiatowej władzy administracji ogólnej, niezależnie od zezwoleń innych władz, wymaganych przez odpowiednie przepisy.

(2) Zezwolenie, o którym mowa w ust. (1), wymagane jest również na hodowlę i utrzymywanie wszelkiego rodzaju gołębi.

(3) Przepisy ust. (1) i (2) nie mają zastosowania do urzędów i organów państwowych i samorządowych, oraz do przedsiębiorstw państwowych, a jeśli chodzi o gołębie także do prawnie zarejestrowanych hodowców, prowa-

dzących hodowlę w porozumieniu i pod nadzorem władz wojskowych.

Rozdział VIII.

Użytkowanie wód granicznych.

§ 26. Rybołówstwo w wodach granicznych, wydobywanie materiałów z łóżysk tych wód, jak również żegluga i spław na tych wodach, wymaga specjalnego zezwolenia powiatowej władzy administracji ogólnej, właściwej ze względu na miejsce połowu, czy rozpoczęcia spławu lub żeglugi na wodach granicznych.

Rozdział IX.

Rejestracja zwierząt w strefie nadgranicznej.

§ 27. (1) W strefie nadgranicznej wszyscy właściciele, lub posiadacze koni i bydła rogatego powinni je zarejestrować we właściwych urzędach gminnych, jak również w określonych terminach zawiadamiać o wszelkich zmianach zachodzących w stanie posiadania tych zwierząt.

(2) Jeżeli urząd gminny nie znajduje się na miejscu, zawiadomienia należy złożyć do miejscowego organu gminnego (sołtysa).

§ 28. Wojewoda w porozumieniu z dyrektorem ceł określa w drodze rozporządzenia sposób prowadzenia rejestracji, przewidzianej w § 27, formę i terminy zawiadomień oraz warunki wypasu koni i bydła rogatego w strefie nadgranicznej.

Rozdział X.

Inne ograniczenia.

§ 29. (1) Wojewodowie władni są uzależnić przebywanie w terenie do 200 m od linii granicznej od wykazania istotnej potrzeby i uprzedniego zawiadomienia o tym najbliższego organu ochrony granicy.

(2) Ograniczenia ruchu, o których mowa w ust. (1), nie mogą być stosowane do:

1) osób, wymienionych w § 8 ust. (1) pkt 1) — 5), jeśli pobyt ich w odległości bliższej niż 200 m od linii granicznej związany jest z wykonywaniem przez nich czynności służbowych lub zwykłych czynności gospodarskich;

2) terenów osiedli, punktów przejściowych, przejść na linii granicznej, oraz dróg wiodących bezpośrednio do miejsc powyższych.

§ 30. Powiatowa władza administracji ogólnej w poszczególnych przypadkach lub na pew-

nych obszarach strefy nadgranicznej władna jest:

1) zakazać ustawiania, bądź nakazać usunięcie ogrodzeń z drutu kolczastego,

2) nakazać zasłanianie w porze nocnej okien i innych otworów, wychodzących w kierunku granicy w ten sposób, by światło z danego pomieszczenia nie przedostawało się na zewnątrz.

§ 31. (1) Psy na terenie strefy nadgranicznej powinny być trzymane i prowadzone stale na uwięzi, o ile nie znajdują się w obrębie mieszkań i zabudowań gospodarskich w ten sposób zamkniętych lub ogrodzonych, że uniemożliwiają wydotanie się psa na zewnątrz.

(2) Powyższe nie stosuje się do psów owczarskich, przeznaczonych do pilnowania bydła oraz psów myśliwskich, o ile są zgłoszone we właściwej powiatowej władzy administracji ogólnej, zaopatrzone w odpowiednią oznakę i towarzyszącą myśliwym lub pastuchom, jak również psów służbowych, należących do organów bezpieczeństwa i ochrony granicy.

(3) W odległości 1 km od linii granicznej powiatowa władza administracji ogólnej władna jest zabronić trzymania wszelkiego rodzaju psów.

Rozdział XI.

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 32. (1) Osoby zamieszkałe lub przebywające czasowo w strefie nadgranicznej, a nie posiadające jeszcze w dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego dowodu osobistego, o którym mowa w § 3, powinny zaopatrzyć się w taki dowód najpóźniej w ciągu 30 dni od dnia wejścia w życie rozporządzenia niniejszego, jeśli od obowiązku tego nie są zwolnione w myśl § 4.

(2) W wyjątkowych wypadkach, gdyby uzyskanie dowodu osobistego w terminie wymienionym w ust. (1) okazało się niemożliwe z powodów uznanych za uzasadnione, powiatowa władza administracji ogólnej może przedłużyć ten termin na czas konieczny dla uzyskania dowodu.

§ 33. (1) Rozporządzenie niniejsze nie zwalnia od dopełnienia obowiązków, wynikających z innych przepisów prawa.

(2) Przepisy rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 maja 1934 r. o meldunkach i księgach ludności (Dz. U. R. P. Nr 54, poz. 489) pozostają w mocy na obszarze strefy nadgranicznej ze zmianami i uzupełnieniami, wynikającymi z §§ 10 i 11 rozporządzenia niniejszego.

(3) Przepisy § 4 pkt 2, § 8 ust. (1) pkt 6 i § 10 ust. (4) nie będą stosowane do osób wymienionych w § 4 pkt 2, jeżeli przedstawiciele dyplomatyczni i konsularni polscy nie korzystają w odnośnym państwie, posiadającym przepisy szczególne o pobycie w strefie nadgranicznej, z takich samych przywilejów.

§ 34. Właściwi wojewodowie władni są w miarę potrzeby i jeśli względy bezpieczeństwa oraz ochrony granic nie stoją temu na przeszkodzie, wyłączać poszczególne osiedla lub ich części, jak również całe tereny strefy nadgranicznej spod wszystkich lub niektórych przepisów rozporządzenia niniejszego.

§ 35. Zezwolenia przewidziane w rozporządzeniu niniejszym z wyjątkiem zezwoleń na zamieszkanie w strefie nadgranicznej, mogą być wydawane przez powiatowe władze administracji ogólnej za pośrednictwem właściwych organów ochrony granicy, w przypadkach gdy udanie się do tej władzy jest szczególnie utrudnione, albo gdy zwłoka w otrzymaniu zezwolenia mogłaby spowodować dla osoby interesowanej poważną szkodę.

§ 36. Za rodzinę w rozumieniu rozporządzenia niniejszego uważa się małżonka oraz wstępnych i zstępnych żyjących we wspólnym gospodarstwie domowym.

§ 37. Powiatowymi władzami administracji ogólnej, o których mowa w rozporządzeniu niniejszym, są starostowie powiatowi i grodzcy, Komisarz Rządu w Gdyni oraz Dyrekcje Policji w Katowicach, Chorzowie i Bielsku.

§ 38. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w 60 dni po dniu ogłoszenia.

(2) Przepisy §§ 5 — 9, oraz wydane na ich podstawie rozporządzenia, tracą moc z dniem 31 grudnia 1940 roku.

(3) Przepisy §§ 19 i 20 wchodzi w życie z chwilą ustanowienia pasa drogi granicznej w trybie przewidzianym w art. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. o granicach Państwa.

(4) Przepis § 25 ust. (2) nie ma zastosowania na obszarach mocy obowiązującej rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 lutego 1934 r. wydanego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych o zakazie hodowli i utrzymywania gołębi w pasie granicznym na obszarze województw białostockiego, wileńskiego, nowogródzkiego, poleskiego, wołyńskiego i tarnopolskiego (Dz. U. R. P. Nr 15, poz. 121), — na czas obowiązywania tego rozporządzenia.

Minister Spraw Wewnętrznych:

Stawoj Składkowski